

LABO

magasinet

FreteX i nye lokaler

nr. 2 • 2018

Smarthjem

8 SØPPEL I BAKKEN

12 TOLLERODDEN

26 REISETREND

BOLIGBYGGELAGENES
MEDLEMSFORDELER

POLAR kraft

Kraftinor
har endret navn til
Polar Kraft

SAMMENLIGNING

Vi sammenligner **MEDLEMSSTRØM** i 2017 med en gjennomsnittlig spotpris i samme periode.

SPOTPRIS ØSTLANDET
41,11 øre/kWh* + 59,90 kr/mnd

MEDLEMSSTRØM
38,88 øre/kWh* + 48,75 kr/mnd

Gjør som flere i LABO:
**BYTT TIL MEDLEMS-
STRØM DU OGSÅ!**

Medlemsstrøm for medlemmer er et produkt kun for deg som nyter godt av Boligbyggelagenes Medlemsfordeler. Gjennom våre storinnkjøp av strøm til medlemmer og boligselskap får du de **aller beste strømprisene** gjennom hele året.

Medlemsstrøm har ingen forskuddsbetaling, ingen skjulte påslag og ingen skjulte bindinger

LABO

Ring **02006** eller gå inn på **www.labo.no** for å lese mer!

LABO OG SAMFUNNSANSVAR

Foto: Line Loholt

Bedriftens samfunnsansvar er et begrep som har vokst mer og mer frem de siste årene. Begrepet har sitt opphav i det engelske uttrykket «corporate social responsibility». Bedrifters samfunnsansvar kan defineres som bedriftens integrasjon av sosiale og miljømessige hensyn i sin daglige drift på frivillig basis, utover å overholde eksisterende lover og regler i de omgivelsene man opererer i (Kilde: Wikipedia). Eller sagt på en enklere måte: Det ansvaret bedriften forventes å påta seg for mennesker, samfunn og miljø som påvirkes av virksomheten ut over det som er pålagt ved lov.

De fleste større virksomheter er opptatt av å ta et slikt ansvar. Det er også LABO. Samfunnsansvar står sentralt i både styringen av og utviklingen i LABO. Ikke minst skyldes dette vår historie, samvirkemodellen som driftsform og borettslagsmodellen som boform. Vi har et samfunnsansvar i «storsamfunnet» som nettopp forfekter fellesskapsverdiene gjennom både boligbyggelags- og borettslagsmodellen som samvirker

og driftsform. Disse fellesskapsverdiene skal prege virksomheten vår. Vi har nulltoleranse for korrupsjon og diskriminering, og vi skal ha en moralsk og etisk atferd som innebærer alt vi foretar oss i vår virksomhet skal tåle dagens lys.

LABO har også et lokalt samfunnsansvar. LABO er en trygg, stabil og langsiktig virksomhet i Larvik. Vi har eksistert i 72 år. I denne perioden har vi bygget over 3000 boliger i Larvik. Og vi fortsetter å bygge. Vi har bygget og vil bygge de boligene det er behov for, enten det er av sosial karakter for mennesker med spesielle boligbehov, eller på fritt markedsgrunnlag. Vi har vært og vil fortsatt være en bidragsyter til boligpolitikken og utviklingen i Larvik. Vi har sørget for installasjon av heis i mye av vår eldre blokkbebyggelse slik at leilighetene der blir tilrettelagt for livsløp. Og ikke minst har vi skapt en trygg og solid arbeidsplass for 35 ansatte, som også tar imot mennesker som trenger språkpraksis og arbeidspraksis for å komme ut i arbeidslivet.

Det er viktig for LABO å være en sterk lokal støttespiller. Gjennom vårt eget LABO-fond så støtter vi årlig gode, samfunnsnyttige tiltak. Vi er, sammen med Larvik kommune og noen andre private aktører, samarbeidspartner til COLAB – et arbeidsfellesskap for mennesker og selskap som satser på egne innovative prosjekter som fremmer næringsutvikling i Larvik. Vi er Bølgetoppbedrift – en sponsor av vårt kulturhus. Og vi bidrar i år med betydelige midler for å utvikle torget i Larvik også som en lekeplass for de aller yngste.

LABO skal gjennom sin samfunnsansvarsrolle bidra til at Larvik som lokalsamfunn kontinuerlig utvikler seg og blir et enda bedre sted å bo og jobbe, og en enda mer attraktiv kommune å flytte til.

Asle Granerud
Adm.dir

LABO

magasinet

nr. 2 • 2018

innhold

Fretex.....	s. 5
Søppel.....	s. 8
Jus: Trampoliner.....	s. 10
Lokale perler: Tollerodden.....	s. 12
Tema: Uteplasser.....	s. 16
Tema: Smarthjem.....	s. 20
Tankedryss.....	s. 24
Reisetrend: Trond Moi.....	s. 26
Mat: Trond Moi.....	s. 30
Nyansatt.....	s. 32
Morosider.....	s. 34
LABOinfo: Fond og medlemstur.....	s. 35
Medlemsfordeler.....	s. 38

16

26

10

20

MEDLEMSBLAD FOR LARVIK BOLIGBYGGELAG - NR. 2 - 2018

ANSVARLIG REDAKTØR
Adm.dir Asle Granerud,
LABO

REDAKSJONSANSVARLIG
Alise Myhre
Alise.Myhre@labo.no

ADRESSE
Prinsegata 4, Pb. 263
3251 Larvik
Tlf. 33 13 85 00
E-post: labo@labo.no
Hjemmeside: www.labo.no

REDAKSJONELL PRODUKSJON
LABO, Delbæk Tekstbyrå AS

ANNONSESALG
Arnt Erik Isaksen
arnt.erik.isaksen@flexkonsult.no

PROSJEKLEDELSE
OG GRAFISK UTFORMING
H-Design - Hege Svennevig
H-Design@altiboxmail.no
Mob. 90 13 44 05

TRYKK
Trykk-Service AS

FORSIDEBILDE
Foto: Gardena

Fretex i Larvik flyttet i påsken fra Karlsrogata, til langt mer synlige lokaler i Kongegata. De gamle Sommerfeldt-lokalene er pusset opp, tak og vegger malt og gulvet skiftet. Vaskemaskiner og kjøleskap har måttet vike plassen for fargerike kjoler, bøker, barnetøy, glass, sko og nips. Når man går inn i butikken, så framstår den som en lys og «vanlig» butikk, med flotte utstillingsdetaljer og friske farger. Den eneste forskjellen er at varene er pent brukt. Og selvfølgelig prisene ...

TEKST OG FOTO:
Myriam H. Bjerkli

Bente Eikelund er en av de 21 som bytter på å jobbe i butikken, og hun stortrives,

- Jeg begynte i den gamle butikken rett etter jul, forteller hun. – Men det er blitt mye finere her. I tillegg kommer det langt flere kunder hit, mange nye og ganske unge. Hun smiler. – Og det er jo bra! Vi selger veldig mye dametøy, men det er en god del menn som begynner å finne veien hit også. Vi har noe til de fleste!

ALLE JOBBER FRIVILLIG

I likhet med alle de andre frivillige, får heller ikke Bente betalt for å jobbe i butikken.

- Jeg synes det er fint å ha noe å gå til, forteller hun. – Det er sosialt og både de andre som jobber her og kundene er veldig hyggelige.

Det er Frelsesarmeen i Larvik som driver Fretex, der ekteparet Astrid og Bjørn Andersen er ansvarlig for butikkdriften. De kan fortelle at det gjelder mange av de andre frivillige også.

- Mange hjelper til fordi de synes det er hyggelig å være her. Pensjonister og uføre som har ledig fritid og gjerne vil fylle den med noe nyttig. Noen er her via Nav eller på språktrening, og noen er her fordi de vil støtte Frelsesarmeen eller selv tidligere har fått hjelp av Frelsesarmeen, og derfor ønsker å bidra. I dag har vi åpent fire dager i uka, men på sikt håper vi å ha åpent også på lørdager, men da trenger vi enda noen frivillige som kan stille opp.

”
- Det å kunne gi andre mennesker muligheten til å komme i arbeid, kanskje en følelse av verdighet. Og samtidig sørge for at overskuddet går til positive tiltak i nærmiljøet. Det er det som føles riktig for oss.”

OVERSKUDDET HAVNER I LARVIK

Selv om de frivillige ikke får lønn, er det ikke ekteparet Andersen

som kan nyte godt av fortjenesten. Hele overskuddet fra butikkdriften går tilbake til Frelsesarmeen i Larvik, og er øremerket de som armeen hjelper i Larvik. Det er også i armeen Astrid og Bjørn er ansatt og bruker mesteparten av tiden sin, samtidig som de styrer Fretex-butikken.

- Vi er ganske aktive, sier de og smiler. – Det blir fort femti timer i uka, så man kan trygt kalle det en livsstil.

Frelsesarmeen i Larvik arrangerer blant annet frokost for rusmisbrukere to dager i uka, de inviterer barnefamilier på middag hver mandag, de deler ut mat til de som sliter med å få budsjettet til å

gå rundt. Frelsesarmeens Rusomsorg arrangerer gatefotball to dager i uka for rusmisbrukere og andre som sliter med utenforskap.

- Det kommer rundt 30 - 40 stykker på fotballtreningene, forteller Bjørn fornøyd. - De fleste er ganske unge. Gjennom gatefotballen får mange ett nytt liv. Takket være at de får et fellesskap, trening og litt oppfølging, så greier mange å ta tak i tilværelsen sin og får et mer strukturert liv igjen. Bjørn smiler. - Slikt er veldig gøy å oppleve!

TRENGER MER MAT!

- Det er mange som sliter i Larvik, forteller de alvorlig. - Og det er alle slags mennesker, alt fra minstepensjonister, barnefamilier, folk som sliter psykisk eller med avhengighet, innvandrere, og folk som kanskje har fått akutt sykdom eller har havnet mellom to stoler i Nav-systemet. Det er et økende problem, så du kan godt skrive at vi trenger mer penger og mat slik at vi kan hjelpe flere av de som virkelig trenger det. Slik det er nå, så er dessverre behovet større enn det vi har mulighet til å møte. De tar selvfølgelig også gjerne imot flere brukte varer til butikken, hele og pene ting, det meste utenom møbler. Akkurat nå ønsker de seg også gjerne bøker og «krimskrans», pyntegjenstander og glass.

- Det kan leveres her i butikkens åpningstid, sier Astrid. - Alt må være rent og pent, men vi sorterer selvfølgelig alt før det legges for salg. Det som ikke blir solgt leveres videre i Fretex sine containere og alt kommer til nytte, både via eksport til Øst-Europa, gjenvinning og energi.

MYE FINE KLÆR

Når jeg rusler mellom hyllene, så er det mye klær som overhodet ikke bærer preg av å være brukt. Kjoler, dresser, barneklær, overdel og bukser. Vesker, skinnjakker, smykker og sko. De har til og med

en vakker, helt ubrukt brudekjole til salgs.

- Vi får mye fine ting, forteller Bjørn, - det kommer stadig inn klær der lappene fremdeles henger på. Og vi prøver å holde gode priser, og ligger derfor litt under de fleste andre Fretex-butikkene. Han ler. - Samtidig vil vi ikke selge altfor billig heller. Alle pengene vi får inn går jo til gode formål, så vi er glad for hver krone.

Astrid nikker. - Også ønsker vi oss alle typer kunder, både de som har betalingskapasitet som har sansen for gjenbruk og miljø og kanskje synes det å handle på Fretex er litt hipt, og de som kommer hit med betalingsrekvisjoner eller lever på ett stramt budsjett. Hun smiler. - Barnetøy priser vi uansett alltid lavt, det skal ikke være slik at folk i Larvik ikke skal ha råd til klær til barna sine.

KALL DET GJERNE ET KALL

Ekteparet som møtte hverandre nettopp i Frelsesarmeen, og giftet seg i 1994, har begge prøvd seg på annet yrkesliv. Bjørn som selvstendig næringsdrivende og Astrid som sykepleier.

- Men etter femten år så fant vi ut at det var nettopp i Frelsesarmeen vi hadde lyst til å bruke livet vårt, forteller de. - Kall det gjerne et kall. Vi er begge troende, og det er troen og det menneskelige aspektet som er motivasjonen vår, langt mer enn omsetning og penger. Det å kunne gi andre mennesker muligheten til å komme i arbeid, kanskje en følelse av verdighet. Og samtidig sørge for at overskuddet går til positive tiltak i nærmiljøet. Det er det som føles riktig for oss, det er det som driver oss. Vi er jo først og fremst menighetsledere, og det som driver oss er at mennesker får et verdig liv og et forhold til Gud. Butikken er et virkemiddel også for dette.

FAKTA OM FRETEX:

Fretex er Norges største bruktkjede og en viktig del av Frelsesarmeen Norge. Fretex ble etablert som et industrijhem i Kristiania i 1905 under navnet Elevator. Siden da har Fretex jobbet for å gi mennesker og ting nye muligheter. Fretex er også Norges største arbeids- og inkluderingsbedrift. Formålet til Fretex er å bidra til at mennesker får og beholde arbeid, og bidra til et bedre miljø, gjennom blant annet gjenbruk og gjenvinning. Kjerneverdiene i Fretex er kjærlighet, åpenhet, lønnsomhet og engasjement.

JAKKEN DU KJØPER
HER GIR VARM SUPPE
TIL NOEN SOM
TRENGER DET

DETTE ER FRAMTIDA!

Illeluktende og brannfarlige søppeldunker som står inntil husveggene kan snart være en saga blott. Stadig flere velger isteden å samle søppelet under bakken.

TEKST OG FOTO:
Myriam H. Bjerkli

Sju innkastsøyler i to rekker står klare til å ta imot avfallet fra beboerne i de 85 leilighetene i Karistranda I og II borettslag. Innkastsøylene ser nesten ut som vanlige søppelkasser. Men under hvert innkast ligger en beholder som rommer hele 5000 liter. Det dekker normalt behovet til cirka 25 husholdninger.

- Anlegget her på Karistranda ble satt opp i 2016, og var den gangen det første i LABO, forteller Rune Fjeldheim, prosjektleder hos teknisk avdeling i Labo. - Nå er det stadig flere av borettslagene som velger avfallsløsninger under bakken.

FORDELENE ER LETT Å SKJØNNE.

Uteområdet ser penere ut, og det tar langt mindre plass enn beholdere / containere over bakkeplan. I tillegg slipper man det meste av luktproblemer, unngår innpåslede måker og rot med igjensatt søppel. I tillegg får man frigjort verdifull uteplass.

- Vi har bare fått positive tilbakemeldinger, sier Fjeldheim. - Hver leilighet har sin egen nøkkel, og vi ser at beboerne er flinke til å holde det rent og ryddig rundt innkastene. Der de fremdeles har containere, blir det ofte til at ting flyter litt mer ut, men rundt disse er det nesten alltid pent og ryddig.

- I tillegg er de både handikap-

vennlige og enklere å bruke enn de gamle containerne, legger teknisk konsulent, Dag Rune N. Norheim, til. - Man slipper å slite for å få opp tunge lokk.

DEILIG Å SLIPPE LUKTEN

En av brukerne på Karistranda, Kathrine Hermansen, kommer ut for å kaste en pose med søppel.

- Det er et fint system, sier hun fornøyd. - Både pent og renslig, og uten den vonde lukten som man gjerne får med vanlige søppelkasser. Det er den lave temperaturen under jorden som gjør løsningen tilnærmet luktfri.

- Beholderen ligger under bakken, sier Fjeldheim. - Der holder det en konstant temperatur på 3-4 grader og det er selvfølgelig langt mer gunstig enn at det står en

container eller plastdunk i sola. Metallbeholderen som ligger 2,70 meter under jorda, består av en ytterdel og en innerdel. Når den innerste beholderen er full, kommer en søppelbil med kran og løfter opp hele innerdelen, tømmer søppelet over i bilen og løfter innerdelen tilbake på plass. Hele prosessen tar kun få minutter, og er enkel og renslig både for borettslag og renovasjonsarbeideren.

- Foreløpig er det 5-6 borettslag i LABO som har denne løsningen, forteller Fjeldheim. - Og flere er under planlegging. Vi har et ypperlig samarbeid med Larvik Kommune, og det er de som har ansvaret for selve tømningen og vedlikeholdet, og blir dekket av de vanlige, kommunale avgiftene, det kommer ikke noe i tillegg. Selve prosjektet med nedgravd løsning må boligselskapet eller nærmiljøet stå for.

ESTETISK PENERE

- Estetisk er også de nye beholdere både mindre og langt penere enn vanlige søplekasser eller containere, sier Dag Rune N. Norheim. - De kan også fås i flere forskjellige design og farger, slik at det kan passe til området rundt. Og siden selve søpla samles under jorda, så er det også langt mindre plasskrevende.

Han slår ut med armene og ser seg fornøyd rundt. - Jeg er ikke i tvil. Dette er framtiden.

TRAMPOLINER PÅ FELLESAREAL

Trampoliner har blitt voldsomt populære, og fra tid til annen dukker det opp spørsmål om hvordan styret skal forholde seg til trampoliner på fellesareal i boligselskap.

TEKST: Lars-Johan Solheim

Styret står i utgangspunktet fritt til å godkjenne eller ikke godkjenne plassering av trampoline på boligselskapets fellesareal, skriver Norske Boligbyggelags Landsforbund på sine nettsider.

Styret bør imidlertid være oppmerksom på at siden det har ansvaret for forvaltningen av boligselskapets fellesareal, vil en godkjenning av plassering av trampoline på fellesarealet også føre til at styret får et ansvar for sikring og bruk av trampolinen. Dette bør da inngå i boligselskapets HMS-dokumentasjon, med jevnlig kontroll og ettersyn.

SKJERPEDE SIKKERHETSKRAV

I 2015 ble det innført skjerpede sikkerhetskrav til trampoliner. De regnes nå som leketøy, og det er blant annet krav om at sikkerhetsnett og kantbeskyttelse skal følge med trampolinen. Det er også krav om å forebygge stikk- og

knusningsskader, og gjøre tiltak for å forhindre at kroppsdeler setter seg fast.

SIKKERHETSTIPS FOR TRAMPOLINE

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har utarbeidet et sett sikkerhetstips for riktig montering og trygg bruk av trampolinen. Styret kan med fordel sørge for at disse sikkerhetstipsene blir fulgt ved montering av trampoline på boligselskapets fellesareal.

RIKTIG MONTERING AV TRAMPOLINE:

- Følg bruksanvisningen når du setter opp trampolinen. Spør i butikken der du kjøpte trampolinen, hvis det er noe du er usikker på
- Sjekk og test trampolinen etter montering. Sørg for at strop- per, fester og kantpute er riktig festet.
- Sett trampolinen på et flatt underlag, gjerne som har noe støtdempende effekt, for eksempel gressplen.

- Ha god plass over og rundt trampolinen.
- Fest trampolinen til underlaget hvis det er fare for at vinden kan ta tak i den.
- Bruk sikkerhetsnett og polstring/kantmatte rundt trampolinen.

RIKTIG BRUK AV TRAMPOLINE:

- Definer klare regler for antall barn samtidig på trampolinen. Det ideelle er kun én. Jo flere som hopper, jo større er risikoen for skader. Dette gjelder spesielt hvis de som hopper har forskjellig vekt.
- Voksne bør vurdere barnas ferdigheter og følge med når barn hopper.
- Dekk til trampolinen med presenning når den ikke er i bruk. Da blir det vanskeligere for barn å bruke trampolinen uten at det er voksne til stede.
- Ikke hopp på trampolinen når den er våt.
- Salto på trampolinen kan gi alvorlig nakkeskade hvis du lander feil.

Førsteklasses underholdning samlet på ett sted!

Som kunde av Canal Digital Kabel har du TV- og strømmetjenesten T-We inkludert. Se TV og strøm filmer og serier akkurat når og hvor du vil, programmer du har gått glipp av siste uken, europeisk toppfotball, barnas favoritter med mer. Alt er samlet på ett sted – på TV eller i T-We-appen for mobil, nettbrett, PC og Apple TV 4.

Canal Digital Kabel

HISTORISK HUS HAR FÅTT NYTT LIV!

På 1660-tallet gikk kanskje Larviks første borgermester og Gyldenløves utsendte mann Fredrik Petersen rundt nede ved sjøkanten i Larvik. Da han kom til området vi i dag kaller Tollerodden, bestemte han seg:
Akkurat her vil jeg bygge!

TEKST OG FOTO:
Myriam H. Bjerkli

Helt sikkert på hva som skjedde den gangen, vet vi riktignok ikke. Men at det var et perfekt sted kan man lett være enige om når man rusler en tur i det naturskjønne området i dag. Tollerodden er virkelig en av Larviks aller fineste perler, noe leder Per Thorstensen

og nestleder Elizabeth Norris i Tolleroddens venner gjerne forteller om.

- Det vi med sikkerhet vet er at Tolleroddens historie er knyttet til tollvesen, skipsfart og handel, forteller Per Thorstensen. - Under-

søkelser har vist at bygnings-
tømmeret ble felt vinteren 1667-
68, og fra 1686 til 1789 var byg-
ningen byens tollbod og bolig for
fire forskjellige tollere. Tollerne
tilhørte byens øvre sosiale sjikt og
det gjenspeiles i de sjeldne deko-
rerte interiørene fra denne epoken.

Den berømte
båtbyggeren Colin
Archer ble født i
huset i 1832.

Huset var på 1700-tallet i to fulle etasjer med høyt helvalmet tak og to lave sidefløyer omkring et gårdsrom på baksiden. I 1794 bygget kjøpmann Hans Falkenberg huset om til nåværende utseende. I 1826 flyttet den innvandrede skotten William Archer inn med

sin familie, og husets kanskje mest berømte beboer, den berømte båtbyggeren Colin Archer ble født i huset i 1832.

POPULÆRT STED Å BESØKE

De to lederne i Tolleroddens venner er ivrige når de deler av

husets historie, til tross for at det en historie de har fortalt hundrevis av ganger før. Bare i regi av den Kulturelle Skolesekken har de hatt omvisning for flere tusen femteklassinger, i tillegg til ukent-

KUNDE-
TILFREDSHET

1. Plass

8 ÅR PÅ RAD
EPSI *

FULL FRIHET FOR BORETTSLAG OG SAMEIER

Hvorfor skal noen få bestemme hvilken bredbånds- og tv-pakke hver beboer skal ha, bare fordi man bor i borettslag eller sameie?

Med Altibox kan dere få full frihet. Vi ser ingen grunn til at alle må ha samme løsning. Inngår dere avtale med Altibox, blir et av markedets mest fleksible internett- og tv-utvalg tilgjengelig for hver enkelt beboer. Det er bare å velge og vrake.

Og; med Altibox' nye og banebrytende tv-løsning får hver og én mulighet til å velge sitt eget innhold.

Les mer på altibox.no/borettslag

VIKEN FIBER

VI LEVERER
altibox

*KILDE: EPSI 2017

”
- vi skjønnte fort
at huset her kunne
bli noe langt mer
enn bare en
møteplass.

lige, faste guidede rundturer for voksne.

- Ekteparet Archer fikk etter hvert hele 13 barn, som alle vokste opp i huset på Tollerodden, forteller Elizabeth Norris. - Når de ble gamle nok skulle de lære seg et håndverk og Colin Archer gikk i skipsbygningsslære på Jordfallen Værft i halvannet år, før han som attenåring reiste til Australia. Der drev han farmen «Gracemere» og la seg opp penger, før han vendte tilbake til Norge og Larvik i 1861. Colin Archer drev i mange år sitt båtbyggeri på eiendommen, og på slutten av 1800-tallet bodde også de fargerike søstrene Mary og Jane Ann Archer i huset. Mary var aktiv seiler, mens Jane Ann var ivrig blomsterdyrker og pianospiller. Mary Archer var en kvinne forut for sin tid, sier Elisabeth og smiler. - Hun deltok i diverse seilaser, men for å kunne gjøre det, så måtte hun late som hun var mann, kvinner fikk ikke lov til å delta på slikt den gang. I tillegg drev hun en sommerskole på området her, der hun blant annet lærte barn fra ubemidlede familier å svømme.

BYGNINGEN FORFALT

Archerfamilien eide eiendommen helt til de på grunn av økonomiske problemer måtte selge i 1939. Fra 1939 til 1999 var bygningen eid av Larvik kommune og brukt som

sosialbolig, leielokale, handels-skole og barnehage. Bygningen ble etter hvert også et tilholdssted for byens løse fugler, med ødeleggelser og negativ fokusering som resultat.

- Bygningen forfalt, og det syntes jeg og noen flere var veldig trist, sier Per. - Vi oppdaget huset da vi selv var på jakt etter et møtelokale, men vi skjønnte fort at huset her kunne bli noe langt mer enn bare en møteplass.

Dermed startet arbeidet blant frivillige foreninger og ildsjeler for å gjøre Tollerodden til et flerbruks kulturhus, og bygningen ble gjenoppdaget som en av Norges mest verdifulle antikvariske minnesmerker. Tolleroddens venner ble stiftet i 1992, av en imponerende gjeng dugnadsvener, og i 1999 ble Stiftelsen Tollerodden og en omfattende restaurering igangsatt.

- Det er mange hensyn å ta, forteller Per. - Vi ønsker å vise det identiske huset, fra flere av de forskjellige epokene. Vi har Sengekammeret fra rundt 1730, Framsalongen som er satt i den stand den var i på 1760-tallet, Draperistuen fra 1790-tallet. Archer-Salongen er fra 1850-60 tallet, Barokkstuen fra 1850 og utover, trappen og midtgangen er

restaurert slik den var ca. 1860. Samtidig så har vi - under hele restaureringsperioden - hatt åpent hus, med hundrevis av arrangementer og guidede turer. Han ler. - Dette er et hus for hele Larviks befolkning, og vi ser jo at det blir stadig mer populært å besøke oss, Vi har allerede begynt å booke arrangementer for 2020. Konfirmasjoner, bryllup, minnestunder, styremøter og andre selskapeligheter. Dette huset har opplevd det meste.

Tolleroddens venner består av rundt 250 venner, der rundt 30-40 personer er veldig aktive og bistår når ting skal skje.

- Vi er en fin gjeng med personer som har kunnskaper på mange felt, sier Elizabeth og Per i kor. - Men vi har så absolutt plass til flere! Så dersom noen av LABOs medlemmer kunne tenke seg å være med, så er de hjertelig velkomne til å bidra til at vi også i årene framover kan ønske Larviks befolkning velkommen til Sankthansfeiring, sommerkafé med jazztoner på tunet, konserter, foredrag og underholdning og andre aktiviteter for besøkende i alle aldre.

LITT AV DET KOMMENDE PROGRAMMET, ÅPENT FOR ALLE:

23. juni

- Sankthansfest i parken kl. 16.00-24.00

29. juni – 25. juli

– Hver dag kl. 12.00-17.00 (onsdager til kl. 18.00) Kultuminnekafe. Husvandring med guide kl. 13.00 og 15.00.

4., 11. og 18. juli

kl. 15.00 – 18.00 - konsert med Marys Trio

25. juli

kl. 15.00 – 18.00, konsert med Bratsberg Amt Jazzorkester.

19. august

kl. 12.00 – 16.00 - "Ta en lek og la den vandre" – gjennom Tolleroddens historie. En opplevelsesdag med historisk sus. Åpen kafe.

07. september

- Larvik Barokk - Barokkinspirert trerettens middag med lekne Barokk-solister i Tolleroddens stuer. Billett og bordbestilling: 90 59 90 69 / hikle@online.no

16. september

kl. 2.00 – 16.00 Kulturminnedag. Tema: "Typisk norsk – ikke bare norsk". Kåseri v/ Hiam Al-Chirout fra Syria. Åpen kafé.

24. oktober

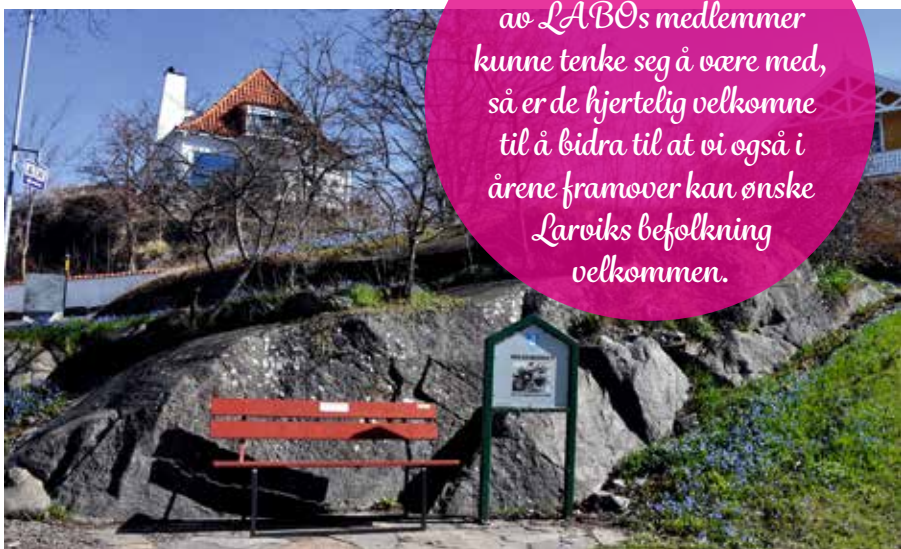
kl. 18.00 – 21.00 - Visemusikkveld med Skagerakkerne. Inngang, kr. 100,-. Åpen kafé.

10. november

kl. 16.00 – 20.00 Kulturnatt. Elever ved kulturskolen fremfører sine musikalske ferdigheter + et foredrag.

02. desember

kl. 15.00 – 18.00 Julegrantenning. Hyggelig familiearrangement med eventyrstund, julegrantenning, nisse-besøk og musikk. Salg av gløgg, pølser, grøt og vafler.

”

Dersom noen av LABOs medlemmer kunne tenke seg å være med, så er de hjertelig velkomne til å bidra til at vi også i årene framover kan ønske Larviks befolkning velkommen.

Når erfaring teller...

Sletsjøe
BEGRAVELSESBYRÅ

Nansetgt. 43, Larvik
www.labe.no

Telefon 33 18 10 80

TILGJENGELIG HELE DØGNET

FEM FINE UTEPLASSER

I Norge er vi ikke akkurat bortskjemte med været og mange av oss skulle nok helst sett at utesesongen varte enda litt lenger. Her er noen tips til deg som drømmer om et ekstra uterom du kan ha glede av i flere år fremover.

GRØNT FOKUS

TEKST: Delbæk Tekstbyrå AS

FOTO: Grønt Fokus, Grillhyttespesialisten,
IKEA, Mona Skaaden-Bjerke

HAGESTUE

En hagestue gir deg følelsen av å være ute, selv om du egentlig er inne. Det finnes en rekke modeller i ulike kvaliteter og utførelser på markedet, så her er det flere ting du må vurdere: Hvor stor skal den være? Skal den være i tilknytning til huset eller stå for seg selv? Skal den brukes om vinteren? I så fall bør den være godt isolert. Det er nemlig stor forskjell på en sommerstue som bare skal skjerme for vind og regn, og en fullisolert hagestue du kan bruke hele året. Du kan også velge om du vil støpe såle og legge inn varmekabler, eller montere hagestuen rett på terrassen med teppe på gulvet. Alt avhenger av når på året du ønsker å bruke den og hvor mye du vil gjøre ut av det.

GRILLHYTTE

En grillhytte er en koselig samlingsplass som kan brukes året rundt. Det er fint å sitte innendørs og nyte god mat og drikke med et bål i midten, mens det er skikkelig ruskevær ute. I en grillhytte kan du få plass til overraskende mange, og i noen hytter er det til og med tilrettelagt for overnatting. Mangler du et ekstra gjesterom, kan derfor grillhytte være et fint supplement.

GRILLHUSSPESIALISTEN AS

MONA SKAADEN-BJERKE

LYSTHUS

Det er noe staselig over det å ha sitt eget lysthus i hagen. Et lysthus, eller en paviljong, innbyr til sene sommerkvelder, hygge og kos med familie og venner. Kurvmøbler, friske blomster, puter og pledd gir en romantisk følelse. Du kan også velge en mer minimalistisk variant, dersom du ønsker det.

Et lysthus kan være med eller uten vegger, åpen eller lukket, stort eller lite, rundt eller firkantet, av tre eller av glass og aluminium. Mange velger å plassere lysthuset på et annet sted på tomta enn hvor huset står for mer sol og bedre utsikt. Vær bare klar over at det fort blir veldig varmt i et lysthus som står i sola hele dagen.

Fantastisk balkongliv!

IKEA

EN LUN OG SKJERMET BALKONG

Balkonglivet er fantastisk. Her kan du skape din egen oase ved hjelp av store planter i ulike krukker, et kafébord, en daybed og parasoll. Om du ikke har så stor plass til møbler, så kan en enkel benk gjøre nytte som både dagseng og

sitteplasser. Under benken kan du plassere puter når de ikke er i bruk.

Enten du bor i borettslag eller i enebolig, så kan du ha behov for å skjerme deg mot innsyn fra nysgjerrige naboer. Fleksible leegger som kan trekkes ut ved behov, er ikke bare en smart løsning om du

søker ly mot vær og vind, de gir også mulighet for å sitte uforstyrret på egen veranda. På kjøligere dager og kvelder, kan en god varmelampe gjøre nytten. Om du søker smarte og kreative løsninger, er både Pinterest og Instagram gode kilder for inspirasjon.

DRIVHUS

Et drivhus er ikke bare til for dyrking av grønnsaker, urter og planter, det er også et fint sted å være om du vil finne roen i grønne omgivelser. Det finnes knapt grenser for hva du kan dyrke i et drivhus, så har du en forkjærlighet for blomster og hagestell, er dette et sted du kan ha glede av i en årrekke. Og nei, du trenger ikke fylle drivhuset opp med all slags planter med én gang. Start i et lite hjørne og prøv deg frem. Sett inn noen hagestoler og et lite bord, og se det spire og gro. Inviter naboer og bekjente på en kopp kaffe og del kunnskap og erfaringer. Men husk; legg litt ekstra i det og velg kvalitet. Et drivhus med solide aluminiumprofiler og tykke vindusplater er vel verdt investeringen.

Tips!

- Tenk nøye gjennom hvilke behov du har, før du går til anskaffelse av et ekstra uterom. Spørsmål du bør stille deg er: Når på året kommer du til å bruke det? Hvem skal bruke det? Hvor skal det plasseres? Hva skal det brukes til?
- Undersøk med kommunen om hvilke lover og regler som gjelder for der du bor. Må du sende byggesøknad eller holder det med byggemelding? Informer naboene tidlig.
- Flere av løsningene kan du sette opp selv, men i visse tilfeller er det greit å overlate arbeidet til fagfolk. Be gjerne om tilbud fra flere ulike firmaer.
- Søk inspirasjon på steder som Pinterest og Instagram, så vil du garantert få flere ideer til smarte og kreative løsninger til uterommet.

IKEA

Har du husket reiseforsikring til sommerferien?

Tegner du reiseforsikring i Larvikbanken innen 1. juli, gir vi deg et koffertbånd og en bagasjetag* i gave. Vår reise- og avbestillingsforsikring gjelder med en gang du går ut av døren hjemme. Den dekker det økonomiske tapet ved sykdom, tyveri eller forsinkelser når du er på tur.

Velkommen!

*Gaven hentes i banken.

 LARVIKBANKEN

www.larvikbanken.no

SLIK FÅR DU ET SMART HJEM

GARDENA

FUTUREHOME

SONOS

Det er utrolig hva du kan få bruk for!

TEKST: Delbæk Tekstbyrå AS

FOTO: Gardena, Millheat, Samsung, Zennio, Sonos, Futurehome AS

For bare få år siden var det nærmest utenkelig at du kunne fjernstyre kaffetrakteren, skru av og på lyset i huset eller sjekke innholdet i kjøleskapet fra mobiltelefonen. Men slik har det altså blitt. Å ha et «smart-hjem» er blitt mer og mer vanlig, for stadig flere setter ekstra pris på alle disse «duplicatedsene» som skal gjøre hverdagen vår enda litt enklere. Og har du først begynt å gjøre hjemmet ditt smart, så er det vanskelig å ikke fortsette.

Her er noen tips:

1

Få hjelp i hagen med Gardena Smart System

Med Gardena Smart System kan du styre gressklipping og vanning via en app på mobilen. Legg inn tider for planlagt vanning og klipping når du måtte ønske det, og om for eksempel barna eller hunden vil ut og leke på plenen, så kan du avslutte vanningen og gressklippingen umiddelbart. Enheten Gardena Smart Sensor måler fuktnivået i jorda, temperatur og lys, og sender verdiene til appen slik at du til enhver tid har oppdatert status. I kombinasjon med en Smart Water Control (vanningstidsur), utføres en behovstilpasset vanning, siden Smart Sensor og Smart Water Control kommuniserer med hverandre. Systemet skal være lett å bruke og kan kobles til en rekke enheter fra Gardena, som robotgressklipper, vanningscomputer, hagepumpe og strømstyring, for eksempel til belysning.

2

Styr temperaturen i hjemmet ditt fra hvor som helst

WiFi Socket fra Millheat er kort fortalt en WiFi-plugg som gjør gamle ovner smarte. Pluggen, eller «socketen», kobles til ovnen og kan styres via en app på mobilen din. Sett opp et ukentlig program og skru temperaturen opp eller ned i hjemmet eller på hytta etter behov. Den integrerte temperatursensoren forteller deg hvilken temperatur det er i rommet til enhver tid. Ved å senke temperaturen om natten eller når du er bortreist, er WiFi Socket et strømbesparende alternativ til oppvarming.

Smart vaskemaskin

Samsung lanserer nå nye smarte vaske-maskiner med QuickDrive-teknologi, som lar deg kontrollere klesvasken med mobilen! Vaskemaskinen kobles opp til WiFi og styres via en app på mobilen. Systemet kommer med anbefalinger og lar deg bestemme når vasken skal være klar, og med Super Speed funksjonen kan du vaske opp til 5 kilo tøy på kun 39 minutter. Maskinen er også utrustet med programmet Eco Drum Clean som dreper 99,9% av bakteriene i tøyet, og som rengjør vaskemaskinen etter bruk og fjerner lukt og bakterier.

Mer enn bare en lysbryter

Med glass-bryterne fra Zennio kan du kontrollere temperaturen i rommet med den integrerte temperatur-regulatoren og koble til gulvføler, konvensjonelle lysbrytere eller bevegelsesmeldere. Bryterne kan også leveres med display som kan gi deg informasjon om klokkeslett, utetemperatur og annen praktisk informasjon. Fås i flere ulike design.

Se hva du har i kjøleskapet – på mobilen

Family Hub 2018 fra Samsung tilbyr et bredt spekter av smarte funksjoner som lar deg gjøre ting du tidligere ikke kunne gjøre. Kjøleskapet Family Hub foreslår oppskrifter basert på matvarebeholdningen i kjøleskapet kombinert med valgte matinnstillinger, diettbegrensninger og utløps-datoer for råvarene. Du kan også se hva du har av varer inne i kjøleskapet fra matbutikken.

Family Hub 2018 tilbyr også for-bedret underholdning med tilgang til millioner av sanger gjennom ulike musikk-strømplattformer og liveradioer med AKG Premium Quality Sound Speaker, og du kan kontrollere og overvåke hjemmet direkte fra Family Hub-skjermen. I tillegg kan du legge igjen en beskjed til barna etter skoletid, og du kan se hvem som er ved inngangsdøren, justere temperaturen, sjekke om babyen sover i naborommet og mye mer!

6

Spill ulik musikk – i ulike rom – i hele huset

Sonos har allerede vært på markedet en stund, og det trådløse streamingsystemet har blitt svært populært. Sonos strømmer sangene via WiFi, og ikke Bluetooth, noe som betyr at du unngår at musikken stopper å spille om telefonen ringer eller den som eier telefonen må forlate rommet. Systemet kan kobles til flere enheter, og lar deg spille forskjellige sanger i forskjellige rom - og alt styrer du enkelt via Sonos-appen.

7

Få full kontroll på hele boligen

Med systemet fra Futurehome AS kan du få full oversikt over hjemmet. Lag tidsstyringer for når du ønsker at lys skal gå av, varme settes på, legge til boligalarm, dørlås, og se hvor mye strøm du bruker over tid. Du kan også lage egne «triggers» som blant annet skruer på lys hvis det er bevegelse og justerer temperaturen dersom en dør bli åpnet. Glemte du å skru av kaffetrakteren? Ingen problem, med dette systemet kan du skru den av rett fra appen fra hvor enn du er.

LABO
magasinet

Ta kontakt!

Neste utgivelse kommer i september 2018!

Ta kontakt for bestilling av annonseplass eller for å få tilsendt annonseinformasjon for 2018.

Utgivelse: uke 39 • Annonsefrist: 10.09.

ANNONSEANSVARLIG: ARNT ERIK ISAKSEN - TLF. 411 61 619
arnt.erik.isaksen@flexkonsult.no

TANKER OVER KAFFEKOPPEN: LA OSS SLÅ ET SLAG FOR HANDLENETTET!

TEKST: Myriam H. Bjerkli

De som følger med på denne spalten, vet at jeg hadde en mormor jeg var veldig glad i. I disse dager hender det jeg tenker litt oftere på henne enn ellers. Hun var nemlig både gammeldags og samtidig forut for sin tid. Kanskje ikke alltid av de «rette» grunnene, men helt klart med rett resultat. Hun var nemlig miljøvennlig.

Jeg tror riktignok ikke hun var spesielt opptatt av miljøet, dette var tross alt lenge før noen hadde sett bilder av plastberg og krympende polaris. Født tilbake i 1905, var hun et barn av sin tid, en tid der vanlige folk hadde lite eller nesten ingenting å rutte med. Derfor skjønte hun aldri vitsen med å sløse unødvendig. Ikke av gjerrighet, hun var slett ikke påholden når det kom til å glede andre. Det var på egne vegne hun var sparsommelig. Og altså- antagelig uten å egentlig tenke over det selv – miljøvennlig.

Jeg tror nok det var veldig mye annet i dagens samfunn som hun ikke helt ville forstått vitsen med. Ungdom som går i altfor trange og altfor få klær i kulda, folk som deler alt fra møkkete undertøy til kjærlighetssorg på internett, jenter som operer inn implantat i rompe og bryst, og betaler tusenvis for å fikse seg både oppe og nede. For ikke å snakke om jenter som kutter seg selv og er livredde for å spise seg mette. Det ville hun garantert ikke skjønt noe av. For mormor var det en glede å kunne spise seg mett, bo i en trygg leilighet, være frisk og kunne greie seg selv. Hun traktet ikke etter perfektjon, og hadde ingen forventninger om å bli verken best eller først. Ikke var hun spesielt glad i å bli sett heller.

Men det med dagens fokus på miljøvennlighet er jeg sikker på at hun hadde likt. Hun elsket blomster, planter og natur og trivdes aller best når hun kunne gå med rumpa i været langs grønnsaksrendene på landstedet til onkelen min i Kvelde. Hun syltet og saftet og lagret, og kjøpte sjelden så mye mat at noe måtte kastes. Hun brettet melkekartonger, vasket syltetøyglassene og brukte dem på ny og på ny, samlet på frø og lot dem overvintre inne før hun ga dem nytt liv i hagen. Hun laget juletrepynten selv, sydde vakre, nye klær av gammelt tøy og heklet rare luer og fargerike grytekluter av gammelt restegarn.

Mormor plukket også gjerne med seg søppel fra veikanten når vi var ute og gikk tur, noe den trettenårige jeg selvfølgelig syntes var dødsflaut. Så hun noen som kastet fra seg søppel, gikk hun heller ikke av veien for å si dem noen velvalgte og ikke alltid spesielt pene ord. 155 centimeter med krutt kunne hun være, mormoren min, og de fleste plukket pent opp etter seg etter en overhaling.

Jeg tror aldri hun noen gang var oppe i et fly, og hun hadde verken sertifikat eller bil. Derimot så hadde hun en godt brukt damesykkel, den samme damesykkelen som jeg fikk mine første skrubbsår og nesten knakk nesa på. Den brukte hun til å komme seg fra A til Å. Etter hvert som hun ble eldre brukte hun den nok mer til å støtte seg på, enn til å sykle med. Rullatorer var nemlig for gamlinger, svarte hun fornærmet, da mannen min var så uhøflige å nevne at hun kanskje burde bytte framkomstmid- del. Hun var tross alt bare 82 ...

Alderen skremte henne ikke. Å bli eldre var for øvrig slett ikke verst, fortalte hun meg mens hun studerte seg selv i speilet på det lille badet i

firemannsboligen i Byskogen. – Det var bare så synd at man ble så støgg ...

Jeg syntes aldri mormor var stygg, tvert imot. Hun var rynkete og klok, med myk hud og snille hender. Og de hendene holdt ofte rundt et handle- nett.

Dette var før plastposene kostet pen- ger, men hun skjønte rett og slett ikke vitsen i å ta med seg stadig nye plast- poser hjem, når hun allerede hadde både poser og nett hjemme. Så når hun handlet – eller sendte meg for å handle for seg, så var det med hand- lenett. Noen ganger, på storhandel, brukte hun handlenett med et par godt brettede – ofte vaskede – plast- poser oppi.

Den gangen syntes jeg ikke det var spesielt stas. Handlenett var brunt og godt brukt, i det hele tatt ikke spesielt kult for en trettenåring på handletur. Men i dag, hvor man ser plastbergene som vokser, på nærlig- gende strender, på fjerne sydhavsøyer og innerst i hvalbuken, sender jeg var- me tanker til det gamle, brune nettet, og lurer på hvorfor ikke flere gjør det samme?

La oss rett og slett slå et slag for det gammeldagse handlenett!

Som for øvrig slett ikke er så gam- meldags lenger. De finnes i de fleste materialer, med eller uten logo, med bilde av søte kattunger eller kule dødningehoder. Blomster og bier eller passende slagord. Eller som min favoritt, handlenett med bilder av to gamle damer som koser deg med bø- ker og vin. Akkurat det tror jeg mormor også hadde likt.

- MARKISER
- SCREEN
- PERGOLA
- PERSIENNER
- PLISSÉGARDINER
- LAMELLGARDINER
- RULLEGARDINER

ALT TIL FORDELAKTIGE PRISER

GRATIS
BEFARING

MEDLEMS-
FORDELER

Solskjerming

Vi har siden 1959 levert utvendig og innvendig solskjerming til tusenvis av hjem.

Vi kan solskjerming og våre ansatte hjelper deg mer enn gjerne med råd og vink. Ring oss i dag så avtaler vi en gratis og uforpliktende befaring hjemme hos deg. Vi tar med farge og vareprøver. Våre dyktige montører vil komme og montere hos deg når varene er klare.

Vi leverer kun skreddersøm til din bolig.

Balkonginnglassing

Ønsker du å tilbringe mer tid på din balkong? Da er kanskje en balkonginnglassing noe du bør investere i.

Våre glassfoldedører er rammeløse dører som åpnes og lukkes i sidene slik at du får optimal utnyttelse av din terrasse. Utvid sesongen slik at du kan få sommerfølelsen store deler av året.

Ta kontakt for en gratis og uforpliktende befaring. Ring i dag og du vil få en rask og effektiv oppfølging fra en av våre ansatte.

Celcius

CELCIUS AS

Hegdalveien 63, 3261 Larvik
Sentralbord: 815 20 033
Mail: kundeservice@celcius.no
www.celcius.no

MED MAT SOM REISEMÅL

Trond Moi spiser gjerne i både New York og Hong Kong, og i hans nye kokebok Hjemme hos Moi har han samlet oppskrifter fra hele verden.

FAKTA OM TROND MOI:

Trond Moi (49), norsk mesterkock og vinkelner fra Kvinesdal. Eier restaurant-kjeden Bølgen & Moi. Gift med Elisabeth Hagen-Moi. Bosatt i Kristiansand sammen med sønnen Thilo Tobias (12) og Elisabeths datter Emilie Hagen-Perssen (18).

Biff i Amsterdam, sjømat i Biarritz, bondekost i Cotignac, vegetar i Stockholm eller en tur ut til øya Hydra ved Flekkefjord? Trond Moi har mat som reisemål når familien drar på ferie. Helst følger han fotsporene til Napoleon.

TEKST: Emma Therese Hansen

Trond Moi har reist verden rundt på jakt etter gode smaker. Fra Espelundsveien i Kristiansand til Hong Kong, Mexico, New York og Frankrike har veien vært kort til mektige smaksopplevelser. Retter har krysset landegrensene, men mesterkokken blir visst aldri utlært. I passet hans står "evig kokkelæring" fortsatt oppført som yrke. Og han er ikke den eneste som jakter på gode matopplevelser i ferien. Grunnen til at matreiser nå har blitt en ny trend blant nordmenn, tror han ligger i den norske folkesjela.

– Vi er jo en nasjon av eventyrere! Det ligger i det norske blodet å reise ut. Jeg tror folk er interessert i gode matopplevelser, og når vi drar til nye destinasjoner og finner spennende spiseplasser der, så blir vi også enda mer hekta på mat.

DRØMMEN OM FRANKRIKE

Trond Moi takket i sin tid nei til å jobbe for selveste Paul Bocuse.

Han valgte bort Lyon til fordel for en liten fransk landsby: Eugénie-les-Bains. Veien videre gikk via kokkelandslaget og Gastronomisk institutt i Stavanger. I løpet av 20 år har Moi og kompanjong Toralf Bølgen åpnet 7 restauranter og skrevet flere kokebøker sammen. Trond Moi har mange

favorittreisemål, men bare én stor drøm, nemlig å åpne Bølgen & Moi i en liten by i Frankrike.

– Det kommer til å skje! svarer han kjapt og overbevisende.

– I Bordeaux og Baskerland har du gode vinområder og mange gode råvareprodusenter. Du finner både eksklusive restauranter og et stort utvalg av enkle og gode spisesteder.

Familiens favorittsted er likevel den lille byen Eugénie-les-Bains, som ligger en drøy times kjøring unna Biarritz. Her kan du bade i naturlige kurbadkilder, bo i kongelige omgivelser og spise på stjerne-restauranten til mesterkokk Michel Guérard, Trond Mois tidligere læremester.

– Er det et sted du skal besøke før du dør, så er det bistroen og stjerne-restauranten til Michel Guérard i Eugénie-les-Bains.

Restauranten har tre Michelin-stjerner, og i løpet av samtalen er det dette stedet Trond Moi snakker varmest om. Kanskje er det nettopp her han om noen år virkeliggjør drømmen sin.

STJERNERESTAURANT MED HISTORISK SUS

Det var i 1861 at keiserinne Eugénie, Napoléon III's spanskfødte dronning, la sin elsk på stedet som senere skulle bli oppkalt etter henne. Hundre år etter hennes opphold blir huset pusset opp, og et hotell åpner her. Etter hvert forelsker hotelleieren Christine seg i mesterkokken Michel Guérard, kjent for La Nouvelle Cuisine og La Grande Cuisine Minceur.

BASKERLANDS BESTE MATOPPLEVELSER

Moi snakker varmt om vinen i Bordeaux, sjømaten i Biarritz innerst i Biscayabukta, om Baskerland på både fransk og spansk side med San Sebastian som et av høydepunktene.

(Foto: Xavier Boymond) På eiendommen til restauranten kan du bade i naturlige kurbadkilder, bo i kongelige omgivelser og overnatte i et kloster fra 1700-tallet.

(Foto: Celine Clanet) I Eugénie-les-Bains utenfor Biarritz har Trond Moi funnet sitt paradisi. Her ligger stjernerestauranten til mesterkokk Michel Guérard.

(Foto: Lennart Weibull) Restauranten Rutabaga på ærverdige Grand Hotel i Stockholm fokuserer på det nære ved å velge enkle og lokale råvarer.

(Foto: Magnus Mårding)

Restauranten de etablerer mottar noen år senere tre Michelin-stjerner. I dag består eiendommen av hele sju hus. I hovedhuset ligger stjernerestauranten, 23 rom og suiter. Du kan også overnatte i et kloster fra 1700-tallet. Et eget spa ligger bak hovedhuset. I den rustikke kafeen "Mère Poule" (Hønemor) kan du spise hjemmelagde kaker – både salte og søte utgaver. Og kanskje frister et lite kokkekurs? Stedet har en egen kokkeskole som både utdanner profesjonelle og arrangerer kurs for amatører. Vil du heller slappe av og la andre ta seg av maten, kan du nyte gåselever, trøffel, østers, hummer og lammelår. Forretter fra 55 Euro, menyer fra 198 Euro. Høres det litt dyrt ut? Trond Moi har flere favoritter i Frankrike:

– Besøk fjellene i Provence og landsbyen Cotignac, et lite stykke unna masseturismen på Rivieraen. Her finner du det ekte Provence med fine vinområder og lokale markeder. Man blir enda mer hekta på Frankrike når man får oppleve det ekte franske landkjøkkenet. Landet har et fantastisk utvalg av enkle, rimelige og gode restauranter, gjerne samlet rundt torget i de små landsbyene. Se hvor de lokale går og spiser!

5 MATBYER I EUROPA

Selv om Trond Moi er frankofil, har han flere tips om gode matdestinasjoner i Europa.

– Paris og Barcelona er opplagte matbyer, og København er en favoritt. Men jeg har også vært

flere ganger i Amsterdam det siste året, og byen har mange kule cocktailbarer og restauranter. Liker du biff, besøk Mister Porter steakhouse som ligger på toppen av W Hotel i Amsterdam. Her får du i tillegg en fantastisk utsikt over byen.

Moi har også sansen for Spania som reisemål. Dessuten er prisene hyggeligere her.

– Jeg har fått noen favoritter blant annet i Alicante, som La Taberna del gourmet og La Finca, en restaurant på fine dining-nivå.

I Torrevieja spiser han gjerne på El Mesón De La Costa.

– Restauranten er helt fantastisk på kjøtt-, grill- og sjømat.

NORDISK MATGLEDE

Det er lett å glemme at Norden også rommer gode matopplevelser. Go green-bølgen har blant annet inntatt Stockholm.

– En av trendene innenfor mat er å bruke mye grønnsaker, og Mathias Dahlgren har akkurat åpnet en god vegetarrestaurant på Grand Hôtel i Stockholm kalt Rutabaga, som betyr kålrot på engelsk, forklarer Trond Moi.

Restauranten hyller enkle og lokale råvarer: rødbeter og geitost, agurk og yoghurt med grønn chili og tabasco, ricotta med trøffel og rått egg for å nevne noe.

Hjemme i Norge minner Moi oss om at Heidi Bjerkan nylig gjenåpnet Credo restaurant i en 850 kvadratmeter gammel hall som tidligere produserte landbruksmaskiner på Lilleby i Trondheim. Her driver hun også Jossa mat og drikke og kafeen Finnes i det gamle barnehjemmet like ved. I tillegg tar hun også hånd om Vippa i Oslo. Maskinhallen har også et bruseri/juiceri, vinbar, meieri, charcuterie og et lite bakeri. På menyen hos Heidi står råvarer fra Trøndelag. Fermenterte grønnsaker, fisk og skalldyr, ku og hest. Hvis kråkebolle med

tindvedkrem, sjøkreps fra Fosen, saus på solbær og granskudd, reinsdyrhjerte og blodpudding frister, er dette stedet å besøke. Flere anmeldere har allerede trillet terningkast seks og oppfordret Michelin-inspektørene til å ta turen til Trondheim snarest.

HJEMME HOS MOI

Den siste kokeboken til Trond Moi har fått tittelen Hjemme hos Moi. Har kokken kanskje blitt litt mer hjemmekjær med årene når det kommer til mat?

– Jeg er glad i det enkle, gode og hjemmelagde. Dessuten skjer det mest spennende på det enkle nivået. Men boka mi har oppskrifter fra hele verden.

Moi nevner New York og Hong Kong. Men han har likevel valgt å bosette seg på Sørlandet. Hvilke steder, bortsett fra Bølgen & Moi på brygga i Kristiansand, bør matentusiaster dra innom? I Flekkefjord trekker Moi fram to steder verdt å besøke.

– Korshavn brygge er veldig hyggelig og drives av en gammel sjøkaptein. Ellers vil jeg anbefale Kongshamn Bryggerrestaurant på øya Hidra, en liten ferjetur fra Flekkefjord.

Mesterkokken glemmer heller ikke å nevne Bølgen & Moi på Hotell Utsikten i Kvinesdal og den 18 hull store golfbanen som visstnok skal være i verdensklasse. For selv om verdens matmekka er uendelig stort og spennende, må mesterkokken få lov til å reklamere litt for hjembygda Kvinesdal der han vokste opp.

*Sjekk ut flere turtips
fra Trond Moi på
www.labo.no*

Medlemstilbud

Hotellovernatting til medlemspris

HOTELL FOR MEDLEMMER

Få 2 % bonus og opptil 50 % rabatt* på over 140.000 hoteller i hele verden gjennom din medlemsfordel hos Hotell for medlemmer.

* Sammenlignet med bookingsider med like betingelser.

THON HOTELS

Du får 12 % rabatt på ordinær pris

alle ukens dager hos Thon Hotels, og du har fri kansellering samme dag frem til kl. 16.00. Du kan betale for oppholdet på hotellet.

Velg boligbyggelag på fordelerformedlemmer.no og logg inn på Min side for å bestille hotellovernatting til medlemspris.

FORSIKRET PÅ REISEN?

Kjøp helårs reiseforsikring med 2 % bonus på forsikringformedlemmer.no.

Når du betaler over 50 % av transportkostnadene med Kredittkort for medlem-mer er reiseforsikring inkludert. Les mer og søk på kredittkortformedlemmer.no.

Oppskrifter fra boka

"Hjemme hos Trond Moi"

*Salade Niçoise
med fersk tunfisk og ansjos*

INGREDIENSER:

- › Assortert salat
- › Olivenolje
- › Balsamicoeddik
- › 100 g kokte poteter
- › 1 pakke brekkbønner
- › 2 tomater
- › Egg
- › 1 rødløk
- › Vårløk
- › 100 g fersk tunfisk
- › Kapers
- › Ansjos
- › 100 g ferske oliven
- › Frisk bladpersille
- › 1 glass sure/syltede agurker

Vask den assorterte salaten, legg den på et stort fat og hell over 1 dl olivenolje, 2 ss balsamicoeddik, samt 1 god klype salt og litt kvernet pepper. Skjær 100 g kokte poteter, 4 hardkokte egg og 2 tomater i båter og legg på salaten. Deretter følger 100 g kokte brekkbønner og 12 små, sure sylteagurker. Finhakk 1 vårløk og 1 rødløk og dryss det over salaten sammen med 2 ss kapers og 100 g grønne oliven. Stek 100 g fersk tunfisk lett og skjær den i tynne skiver. Anrett fisken pent på toppen av salaten sammen med 50 g ansjos. Topp det hele med 2 ss hakket bladpersille.

Urteampede blåskjell

INGREDIENSER:

- › 2 kg blåskjell
- › 2 løk
- › 2 tomater
- › 1 fennikel
- › Sjalottløk
- › Gulrøtter
- › Kinesisk hvitløk
- › Olivenolje
- › Tørr hvitvin
- › Balsamicoeddik
- › Frisk basilikum

Blåskjellene er som regel ferdig skrubbet når du kjøper dem i fiskedisken, men skyll dem likevel godt i kaldt vann når du kommer hjem. Hvis du plukker skjellene selv, så må du skrubbe dem godt og fjerne eventuelle skjeggtråder i tillegg. Du må også være klar over at blåskjell kan være giftige. Skal du hoppe uti og plukke dem selv, så har

Mattilsynet faktisk laget en app som du kan laste ned på mobilen. Den forteller om blåskjellene er spiselige akkurat der du er. Skjær 2 løk, 2 sjalottløk, 2 gulrøtter og 1 fennikel i strimler. Grovhakk 2 kinesiske hvitløk. Hell 1 dl olivenolje i ei stor gryte. Når oljen er varm, hiver du oppi både blåskjellene og grønnsakene og lar dette frese på sterk varme i 1 minutt.

Hell 2 dl tørr hvitvin oppi, legg på lokket og kok blåskjellene i 3 minutter, til alle har åpnet seg helt. Dersom noen ikke åpner seg, så kast dem for sikkerhets skyld. Tøm hele grytas innhold over i et stort fat og hell 4 ss balsamicoeddik over det hele. Til slutt drysser du over 4 ss finhakked basilikum og 2 tomater skåret i terninger over skjellene, og så er det klart.

Nytes gjerne sammen nybakt brød eller foccacia.

Fransk sjokolademousse

INGREDIENSER:

- › EGG
- › 5 dl kremfløte
- › 500 g mørk, bitter sjokolade (70 % kakao)

Ta frem en bolle og ha i 3 eggeplommer, 3 ss fløte og 3 ss sukker. Sett bollen i et varmt vannbad og pisk ingrediensene til eggedosis – og så enda litt til, slik at blandingen tykner litt. Når eggedosisen er ekstra tykk og fin, tilsettes 200 g mørk, bitter sjokolade som er kuttet i småbiter, og røres til all sjokoladen har smeltet inn i eggedosisen. Ta bollen ut av vannbadet og avkjøl innholdet. Når bollens innhold er avkjølt til under 50 °C, pisk 4 dl kremfløte nesten stiv, og vend den inn i sjokoladeblanding. Dersom blandingen ikke er ordentlig avkjølt, vil kremen smelte når den tilsettes. Hell blandingen opp i en kakeform

og sett den i fryseren til moussen har stivnet.

Du kan også fordele moussen i porsjongslass som du serverer direkte fra kjøleskapet. Det kan se veldig lekkert ut, særlig hvis glassene er dekorert med litt glasur. Glasur må til uansett hvordan vi serverer moussen, og den lager du slik: Kok opp 1 dl kremfløte og tilsett 200 g mørk sjokolade i biter. Trekk gryta til side og la den stå slik til all sjokoladen har smeltet og glasuren til slutt er romtemperert.

Ta ut kakeformen fra fryseren og dypp den 2 sekunder i varmt vann før du snur den over på et pent fat. Skjær sjokolademoussen i stykker og hell glasuren over.

Vent 20 minutter før den serveres.

BRENNER FOR BOLIG OG BOLIGUTVIKLING!

Etter sommeren er en ny jurist på plass i LABO, 44 år gamle Jane Balberg Kvisvik. Navnet er antagelig allerede kjent for mange fra Larvik, ettersom hun fra 2015 har vært byggesakssjef i Larvik Kommune.

Før det har hun jobbet som saksbehandler i kommunen, vært advokatfullmektig i et advokatfirma, jobbet med arbeidsgiverrelaterte spørsmål i KS Bedrift og vært rådgiver på juridisk avdeling hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Hun er utdannet jurist fra Universitetet i Oslo. Nå gleder hun seg til jobben i LABO.

- Jobben i LABO gir meg en mulighet til å lære noe nytt og få nye utfordringer. LABO har godt omdømme og er en profesjonell aktør og jeg gleder meg til å få lov til å være med og bidra til utviklingen videre. LABO gjør en viktig jobb både for medlemmene, men også for hele samfunnet, gjennom å sikre mulighet til gode boliger for folk flest. Jeg ser fram til å lære masse nytt og møte nye mennesker, forteller Kvisvik og smiler. - Jeg tror at jeg kan ta med meg en del erfaringer og kunnskaper som jeg har tilegnet meg i tidligere jobber inn i LABO, men samtidig tror jeg det blir mye nytt å sette seg inn i. Det er mye kunnskaper både internt i LABO og ute hos medlemmene, og det blir fint å få muligheten til å bli kjent og lære av de jeg møter.

Privat er hun gift og har to barn, en gutt på 13 år og en jente på 10 år. Hun er bosatt i Stavern, noe hun trives godt med.

- Jeg er glad i å trene, og elsker naturen i Larviksdistriktet. Både innenlands og langs kysten er det mange flotte

steder. Kyststien benytter jeg flittig, og det å få lov til å oppleve naturen og kjenne på kreftene langs kysten de ulike årstidene er noe jeg setter stor pris på. Ellers er jeg veldig glad i å lese og besøker derfor biblioteket ofte.

Janne B. Kvisvik kommer selvfølgelig til å bidra med juridisk kompetanse i forhold til å svare på problemstillinger som oppstår. I tillegg ønsker hun også å bidra til kompetanseheving gjennom kurs og opplæring. Hun er opptatt av at det er viktig å snakke et forståelig språk og gjøre jussen mer forståelig, å være lydhør til hvilke behov som finnes, og kunne tilpasse seg utviklingen. Hun forteller at hun har interessert seg for bolig og boligutvikling i lang tid.

- Å skape gode boligmiljøer, med rom for alle, er viktig, sier hun. - Trygge oppvekstvilkår for barn og mulighet for å kunne bo hjemme så lenge man kan, er en viktig del av dette. Og her treffer LABO meg midt i hjertet!

Er borettslaget ditt eldre enn 25 år? Da bør du ta en balkongsjekk!

Senk energikostnadene

Et lysere hjem

Skap plass for livet

Beskytt mot vær og vind

Øk verdien på din bolig

Det er selvfølgelig deilig å sitte på en innglasset balkong og nyte livet.

Men Balcos innglassede balkonger har mange flere fordeler. I tillegg til reduserte vedlikeholdskostnader, økt verdi på eiendommen og energibesparing gir Balcos balkongsystem muligheten til å få større balkonger.

Hva må man gjøre med balkongene og hva kan man gjøre?

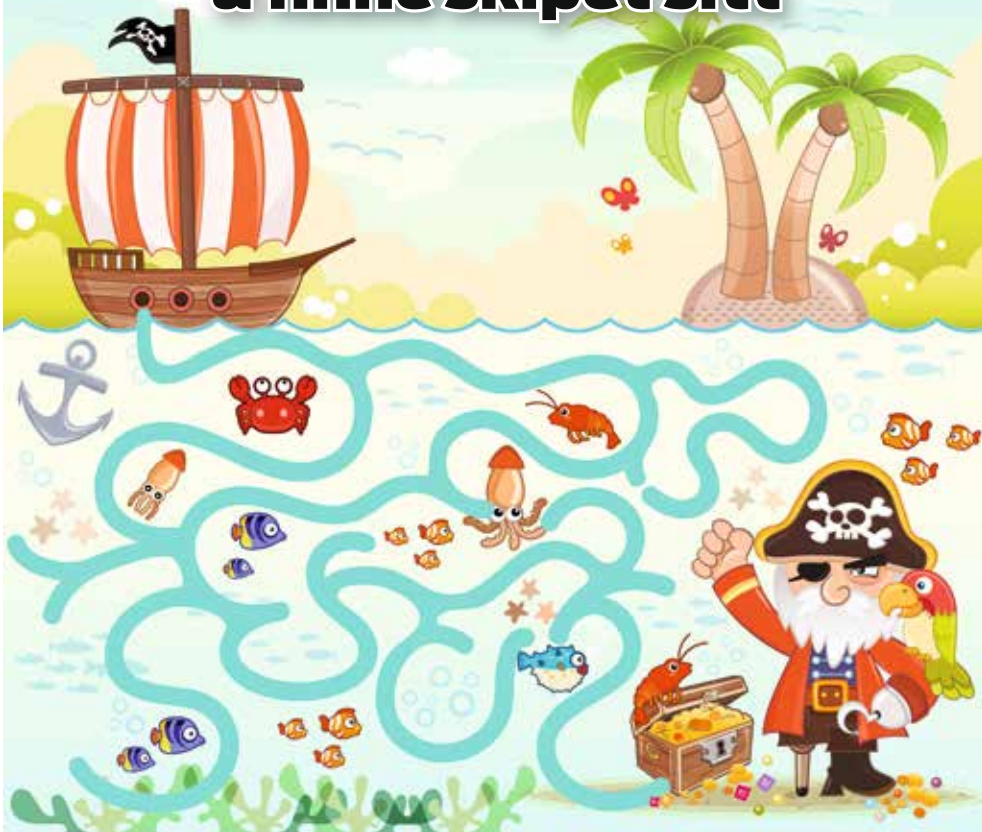
Ta kontakt med oss i Balco for å komme riktig i gang!

www.balco.no ▪ balco@balco.no ▪ Telefon 23 38 12 00

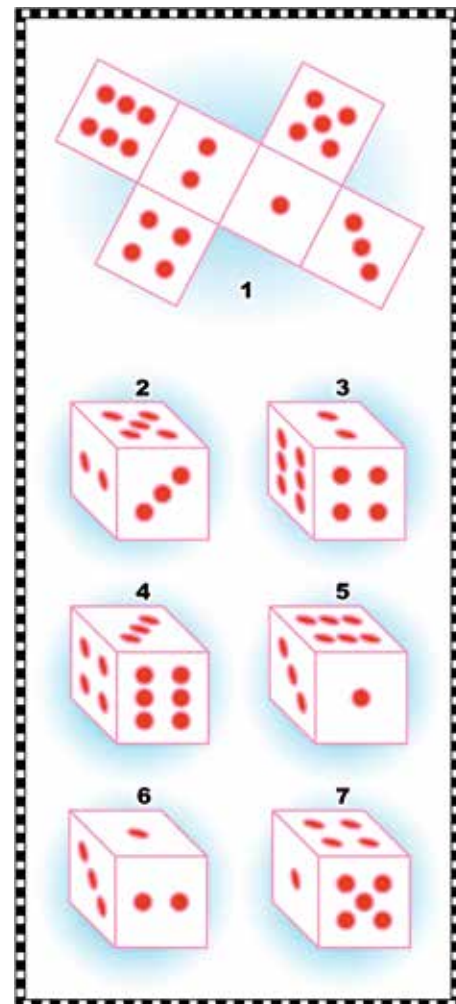
BALCONIES
FOR
GREATER
LIVING

Morosider

Hjelp sjørøveren å finne skipet sitt

Hvilke terninger får du hvis du bretter figur nr 1?

Svar: 3 og 4

Finn 10 forskjeller på bildene!

LÆTTIS :)

– Vokser du fortsatt, pappa?
– Nei, hvordan det? – Jo, for hodet ditt begynner å stikke opp fra håret.

– Pappa, kan du låne meg en tier til bussen? – Jeg har bare en hundrelapp. – OK, da tar jeg taxi.

En barnehage skulle til badeland, men etter en liten stund kom lille Ole løpende til barnehagetanten etter han hadde vært ved boblebadet, og sa: – Tante, tante, de koker gamle damer her.

LABO FONDET

KOM MED FORSLAG!

Vet du om et prosjekt for barn og unge som fortjener noen ekstra kroner?

Kom med forslag på facebook innen 1. aug.
Les mer om fondet på www.labo.no.

FRIST:
1. august 2018
Etter fristens utløp
vil LABO-fondet
plukke ut kandidater
til en finalerunde.

ÅRETS MEDLEMSTUR GÅR TIL NÆS JERNVERKSMUSEUM, TVEDESTRAND OG RISØR!

Nok en gang har vi gleden av å invitere dere med på medlemstur! Turene er alltid populære, så vil du være sikret plass, så meld deg på raskest mulig!

Turen starter ved flaggstengene i Bøkeskogen **torsdag 30. august** kl. 08.30.

Cirka kl. 10.30 ankommer vi Nes Jernverk ved Tvedestrand. Der finner vi et autentisk industrimiljø med røtter tilbake til 1600-tallet, der Storelva, som renner tvers gjennom museumsområdet, var kraftkilden som den gangen drev blåsebelger, hammere, turbiner og maskiner. Alle de viktigste bygningene som utgjorde et gammelt jernverk er bevart, og i museumsbygningene skjuler det seg mye spennende, blant annet store hammere, to høye masovner, og

utstillinger med blant annet gamle bilder, detaljerte modeller og ovner fra flere århundrer. Vi vil også få se en 15 minutters lang film og få servert rundstykke og kaffe/te. Utenfor kan man gå på oppdagelse i natur og kultur langs Stoelva og i parken Lunden som er fra 1800-tallet.

Ca. kl. 12.30 er det avreise til Risør. Der er vi så heldig å få vår helt egen

formidler av lokalhistorie, John Thomas Axelsen. Han kan det som er verdt å vite om de koselige smågatene i Trehusbyen og tar oss med på en litt annerledes og morsom halvannen times byvandring.

Kl. 15.30 er det tid for en to-retters middag, etterfulgt av kaffe / te. Den inntar vi på Restauranthuset «Kast Loss», som er en av Sørlandets mest kjente restauranter. Rundt kl. 20.00 setter vi kursen hjemover igjen.

Alt dette for kun kr. 450,-

Påmeldingsfrist 15. juli, men meld deg på nå! Først til mølla...

(Og får du beskjed om at det er fullt, så be oss sette deg på venteliste. Det er bestandig litt frafall rett før avreise!)

FOTO: STYRKAR BRÅTHEN

X Ja takk, jeg vil gjerne være med på Labotur.

Navn:

Telefon:

Veiadresse:

Postnr:

Sted:

Email:

Påmeldingen sendes eller leveres til Labo i Prinsegata. (se adresse på side 2)

aktiv.

Aktivmeglerne kjenner byen godt..

GRY - T: 906 21 975

LARS ERIK - T: 478 92 666

HEIDI - T: 996 24 698

ALEKSANDER - T: 975 92 250

RUTH IREN - T: 992 57 756

..og er alle spesialister på sitt eget nærmiljø.

Sammen for best mulig boligrådgivning

- Økt kompetanse, lokalkunnskap og lang erfaring i boligmarkedet
- Helhetlig meglertjeneste. Nå tilbys alt fra lån til håndverkstjenester
- Større kontaktflate
- Økt tid til kundekontakt med nye effektive arbeidsverktøy
- Sammen er vi gode på alle typer boliger

Velkommen!

Ta kontakt på eiendomsmeglernes egne telefonnummer eller stikk innom i våre lokaler i Prinsegata 2 eller i Larvikbanken. Det er alltid en unik fordel for LABO-medlemmer. Lik oss også gjerne på Facebook/Aktiv Larvik.

Se også vår eller hjemmeside: www.aktiv.no/eiendomsmegler/larvik

Hva kan du spare på medlemsskapet ditt?

HUSK! Bonus får du i tillegg til rabatter og gjelder for alle kjøp, også tilbud og kampanjer.

For å få bonus må du ha aktivert medlemskortet ditt, og bruke medlemskortet eller registrert bankkortet ditt ved kjøp.

LOKALE FORRETNINGER

Nyhet!

POWER

Flügger farve

Nyhet!

INTERSPORT

HOTELL
for medlemmer

HURTIGRUTEN

BØLGEN

kraftinor

Hitzoptikk
- øye for detaljer

LAMPEHUSET
Best på lys!

VB
Gustavsven VVS AS

Elveveien 130, Larvik,
tlf.: 33 11 50 70,
dekkspesialistenas.no

power.no
Nærmeste butikk finner du i
Sandefjord.

Elveveien 135, Larvik
tlf.: 33 19 96 10

Intersport Nordbyen
Kjøpesenter

fordelskortet.no
Tlf. 03712

BI-Reiser v/Bjørn Inge Nordland,
tlf: 992 18 112 eller
Sør-Vest reiser tlf: 51 82 02 10.

Sanden 2, 3264 Larvik
bolgenkulturhus.no

kraftinor.no
Tlf. 02006

Kongegata 25, tlf.: 922 83 273,
larvik@hitzoptikk.no

Yttersøveien 12, tlf.: 33 11 09 39
lampehuset.no

Dronningensgate 34, i Larvik.
tlf.: 33 18 20 38,
gustavsenvvs.no

MEDLEMSFORDEL

5 % bonus på dekk Dekkhotell
kr 700,- (NB! ikke bonus på
dekkhotell)

5 % bonus

20 % rabatt
5 % bonus

10 % rabatt på ordinære varer
5 % bonus

Medlemspriser på hotell

Medlemspriser
5 % bonus

15% rabatt på Bølgens egne fore-
stillinger. Rabatt på kino hver
torsdag og rabatt på forestillinger i
regi av Riksteateret.

Medlemspriser. Ingen
forskuddsbetaling, ingen skjulte
påslag eller bindinger

20% på solbriller
15 % rabatt på ordinære varer
2 % bonus

Kampanjer
5 % bonus, gjelder også nettbutikk

15 % rabatt på materiell
5 % bonus
kr 100,- i rabatt på timeprisen

ØVRIGE MEDLEMSFORDELER

KREDITTKORT
for medlemmer
Levert av EnterCard

fordelskortet.no
Tlf. 03712

CARLSENFRTZØE
Den lokale byggevarerpesialisten

Larvik: Lågaveien 6, Larvik
Tlf: 33 13 23 00
Stavern: Terneveien 2, Stavern
Tlf: 33 13 99 66

Din trygghet. Vår lidenskap.

Tlf. 21 05 99 50

butikk og installasjon

Nansetgata 89, tlf.: 33 18 30 15
sommerfeltelektro.no

thonhotels.no

FORSIKRING
for medlemmer

fordelskortet.no (leveres av IF)
Tlf. 22 42 85 00

Torget 4, 3256 Larvik 1
closeup.no, tlf.: 975 38 000

MEDLEMSFORDEL

Bonus i nettbutikker
Prisgaranti og uhellforsikring
Nyhet! Reiseforsikring inkludert

15 % rabatt på maling,
25 % rabatt på trevare
2 % bonus

Fri installering av grunnpakken
og 10 % rabatt på tilhørende
vektertjenester

15 % rabatt på el-materiell
kr 100,- i rabatt på timeprisen 5 %
bonus. Gratis utkjøring

12 % rabatt på ordinær pris

Medlemspriser på innbo og reise
18 % samlerabatt

5% bonus på alt.
Medlemstilbud.

BOLMILJØPRISEN

HVERT ÅR DELES BOMILJØPRISEN UT TIL ET BOLIGSELSKAP!

Syns du ditt lag fortjener prisen.
Send søknad innen 1. juli!

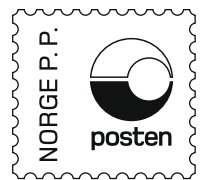
Her er det ingen vits i å være beskjeden!
Send oss en søknad og skryt av eget bolig-
selskap - eller naboens - slik at de som har
gjort noe ekstra for beboerne, får belønning
som fortjent! Har dere gode planer, men
mangler penger? Da kan dere også søke!

Søknad kan sendes til
alise@labo.no eller leveres til LABO i Prinsegata 4.

FRIST:
1. juli 2018

Returadresse:
Larvik Boligbyggelag
pb. 263, Prinsegata 4
3251 LARVIK

MEDLEMSFORDELER HOS CARLSEN FRITZØE

FÅ GODE TILBUD OG 2% BONUS PÅ ALT!

Modernisere hele huset, bygge ny terrasse eller bare pusse opp et rom?
Hos Carlsen Fritzøe får du alt du trenger av trelast, byggevarer, verktøy, maling og mye mer.
Du får gode råd og svar på dine spørsmål fra betjeningen med kunnskap, og vi kan hjelpe deg med alt fra planlegging og beregning til transport og finansiering.
Trenger du en flink håndverker, har vi navn og nummer til de beste i ditt distrikt.

Registrer byggeprosjektet ditt på carlsenfritzoe.no så hjelper vi deg, uansett stort eller lite prosjekt!

Husk å vise frem medlemskortet for å få rabatt og bonus.
Vi hjelper deg å aktivere fordelskortet.
Medlemsrabatt gjelder ikke varer på tilbud eller til fast lavpris.

CARLSENFRTZØE
Den lokale byggevarespesialisten

LARVIK - Lågaveien 6, 3262 Larvik
Tlf.: 33 13 23 00 - Åpent: 7-18 (9-15)
www.carlsenfritzoe.no